

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA
PRZEZ UCZNIĄ ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ
OCENY KLASYFIKACYJNEJ
Z JEZYKA POLSKIEGO**

KLASA 1.

ZAKRES PODSTAWOWY I ROZSZERZONY

Przygotowano w oparciu o Statut Szkoły, wymagania edukacyjne z języka polskiego
autorstwa Magdaleny Lotterhoff, dla liceum ogólnokształcącego i technikum wydawnictwa Nowa Era
oraz Informator Maturalny z języka polskiego CKE 2024r

WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIĄ
ŚRÓDROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

I OKRES

□ zakres podstawowy ■ zakres rozszerzony

Temat Lekcji	Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny				
	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, dobrą, bardzo dobrą, oraz:
Powtórzenie wiadomości o języku – gramatyka, ortografia i interpunkcja	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać w wypowiedziach części mowy (czasownik, rzeczownik, przymiotnik, przysłówek, liczebnik, zaimek, przyimek, spójnik, partykuła, wykrzyknik) i określić ich funkcje w tekście; odróżnić części mowy odmienne od nieodmiennych; dostrzec rolę czasownika w wypowiedzi, odróżnić czasowniki dokonane od niedokonanych, rozpoznać bezosobowe formy czasownika: formy 	<ul style="list-style-type: none"> zrozumieć konstrukcję strony biernej i czynnej czasownika, przekształcić konstrukcję strony biernej i czynnej i odwrotnie, odpowiednio do celu i intencji wypowiedzi; stosować poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych; pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować reguły pisowni poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie stopniować przymiotniki i przysłówki, zrozumieć ich rolę w opisie świata oraz używać we właściwych kontekstach; nazywać części zdania i rozpoznawać ich funkcje składniowe w wypowiedzeniach (podmiot, orzeczenie, dopełnienie, przydawka, okolicznik); pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować reguły pisowni poprawnie używać 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję wyrazów poza zdaniem, zrozumieć ich znaczenie i poprawnie stosować w swoich wypowiedziach; rozpoznać związki wyrazów w zdaniu, wyróżnić człon nadrzędny i podrzędny oraz typy związków; rozpoznać typy wypowiedzeń, uwzględniając cel wypowiedzi: wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące – rozumieć ich funkcje i je stosować; 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań, zrozumieć ich funkcje i stosować w praktyce językowej; przekształcić konstrukcje składniowe, np. zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie, zdania w równoważniki zdań i odwrotnie pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz

	<p>zakończone na -no, -to, konstrukcje z się; zrozumieć ich znaczenie w wypowiedzeniu oraz funkcje w tekście;</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznawać formy przypadków, liczby, osoby, czasu, trybu i rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, przymiotnika, liczebnika, czasownika i zaimka oraz określić ich funkcje w wypowiedzi; oddzielić temat fleksyjny od końcówki; pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować reguły pisowni poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu 	<p>przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu</p>	<p>znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> pisać poprawnie pod względem ortograficznym oraz stosować reguły pisowni poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu 	<p>stosować reguły pisowni</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawnie używać znaków interpunkcyjnych: kropki, przecinka, znaku zapytania, znaku wykrzyknika, cudzysłowu, dwukropka, średnika, nawiasu
<p>Powtórzenie wiadomości o różnicowaniu języka, komunikacji językowej i kulturze języka</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazać główne cechy języka mówionego i języka pisanego; posługiwać się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; używać stylu stosownego do sytuacji komunikacyjnej; 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać w wypowiedziach związki frazeologiczne, dostrzec ich bogactwo, zrozumieć ich znaczenie oraz poprawnie stosować w wypowiedziach; rozpoznać słownictwo neutralne i wartościujące, zrozumieć ich funkcje w 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnić synonimy, antonimy, zrozumieć ich funkcje w tekście i stosować we własnych wypowiedziach; stosować zasady spójności formalnej i semantycznej tekstu. identyfikować tekst jako 	<ul style="list-style-type: none"> określić sytuację komunikacyjną i rozumieć jej wpływ na kształt wypowiedzi; rozpoznawać znaczenie niewerbalnych środków komunikacji (np. gest, mimika, postawa ciała); zrozumieć pojęcie 	<ul style="list-style-type: none"> stosować intonację poprawną ze względu na cel wypowiedzi; zrozumieć, na czym polega etykieta językowa i stosować jej zasady

	<ul style="list-style-type: none"> zrozumieć dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi; rozpoznać wyrazy wieloznaczne, zrozumieć ich znaczenie w tekście oraz świadomie wykorzystać do tworzenia własnych wypowiedzi; 	<p>tekście;</p> <ul style="list-style-type: none"> dostosować sposób wyrażania się do zamierzonego celu wypowiedzi; 	<p>komunikat; rozróżnić typy komunikatu: informacyjny, literacki, reklamowy, ikoniczny;</p> <ul style="list-style-type: none"> identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi; 	<p>głoska, litera, sylaba, akcent; stosować reguły akcentowania wyrazów;</p>	
ANTYK					
Fundamenty kultury europejskiej	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, klasycyzm, monoteizm i politeizm, judaizm i chrześcijaństwo</i> określić ramy czasowe epoki wyjaśnić pojęcia: <i>polis, demokracja, prawo, obywatel</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić kręgi kulturowe starożytnej Europy i je scharakteryzować omówić złoty wiek Aten wymienia osiągnięcia starożytnych Greków 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy wypowiedzieć się na temat greckich filozofów wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii kultury europejskiej wyjaśnić pojęcie <i>kalokagatia</i> wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić znaczenie prawa rzymskiego dla rozwoju późniejszych kodyfikacji prawnych podjąć dyskusję na temat wpływu starożytności na współczesność
Filozofia antyczna	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa wymienić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków i sceptyków 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ filozofii starożytnych na epoki późniejsze
Sztuka antyku	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać najważniejsze zabytki starożytnej Grecji wymienić cechy antycznego ideału piękna 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić główne cechy sztuki antycznej wyjaśnić, jak Grecy rozumieli piękno 	<ul style="list-style-type: none"> omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku wytłumaczyć, co to jest kanon objaśnić pojęcie <i>mimesis</i> jako kategorii sztuki antycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy dzieła sztuki według następujących kryteriów: stosunek do natury, kompozycja, sposób ukazania tematu, kontekst kulturowy i filozoficzny 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnić okresy klasycyzm i hellenistyczny w historii sztuki starożytnej Grecji i przyporządkować im konkretne dzieła

Teatr antyczny	<ul style="list-style-type: none"> wymienić rodzaje literackie i zdefiniować dramat wskazać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos wyjaśnić, na czym polegała zasada trzech jedności wymienić przynajmniej dwa tytuły tragedii Sofoklesa: <i>Król Edyp</i> i <i>Antygona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozróżnić antyczne gatunki dramatyczne: tragedię, komedię i dramat satyrowy opisać podstawowe elementy budowy teatru greckiego – orchesterę, proscenium, skene, parodos przedstawić budowę dramatu antycznego 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić historię narodzin teatru swobodnie posługiwać się pojęciami: <i>dytyramb</i>, <i>koryfeusz</i>, <i>agon</i>, <i>chór</i>, <i>koturny</i>, <i>maska</i>, <i>deus ex machina</i>, <i>amfiteatr</i> 	<ul style="list-style-type: none"> określić rolę trzech pisarzy w rozwoju dramatu: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię słowa <i>tragedia</i> omówić wpływ tragików greckich: Ajschylosa, Eurypidesa i Sofoklesa oraz komediopisarza Arystofanesa na rozwój teatru
Wprowadzenie do literatury starożytnej Grecji	<ul style="list-style-type: none"> czytać ze zrozumieniem tekst informacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> referować informacje pozyskane z tekstu informacyjnego wymienić twórców literatury starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić gatunki literatury starożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować pojęcia: mit, symbol, <i>sacrum</i>, <i>profanum</i>, rodzaje literackie, epika, liryka, dramat, poezja tyrtejska, anakreontyk, <i>mimesis</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić podstawowe wątki i tematy podejmowane przez starożytnych twórców literatury
Mitologia grecka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych bogów greckich: Zeus, Posejdon, Hades, Hera, Hestia, Demeter, Afrodyta, Apollo, Ares, Atena, Hermes i Hefajstos scharakteryzować najważniejszych bogów olimpijskich 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>mit</i> na tle wierzeń świata starożytnego odróżnić mit od legendy i baśni omówić rodzaje mitów: kosmogoniczne, teogoniczne, antropogeniczne oraz genealogiczne i podać ich konkretne przykłady wymienić frazeologizmy pochodzące z mitologii i objaśnić ich znaczenie 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować mit o Orfeuszu omówić znaczenie mitów dla starożytnych Greków omówić kondycję człowieka w starożytnym świecie w świetle mitów 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie <i>archetyp</i> w kontekście mitu o Orfeuszu wskazać archetypy w innych mitach greckich 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić antyczne toposy w kulturze współczesnej
Konteksty i nawiązania – Zbigniew Herbert, <i>H. E. O.</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść tekstu wskazać narratora omówić świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów tekstu wskazać nawiązania do mitu o Orfeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> określić problematykę utworu omówić rolę nawiązań do mitu o Orfeuszu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować treści symboliczne i metaforyczne utworu 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować role opozycji światła i mroku w kreacji Orfeusza

Homer, <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa we fragmentach)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy eposu homeryckiego • wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Iliady</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję dotyczącą tezy, że <i>Iliada</i> ukazuje tragiczną koncepcję ludzkiego losu
Homer, <i>Odyseja</i> (lektura obowiązkowa we fragmentach)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> • wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy eposu homeryckiego • wymienić cechy stylu homeryckiego • omówić kompozycję <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte we fragmencie i omówić ich funkcję • wskazać i omówić archetypy obecne we fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby przedstawiania motywu wędrowności w kulturze
Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zinterpretować tekst
<i>Król Edyp</i> Sofoklesa (lektura uzupełniająca)	<ul style="list-style-type: none"> • streścić <i>Króla Edypa</i> Sofoklesa • znać pojęcia <i>tragizm</i>, <i>bohater tragiczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć tragizm w kontekście utworu • na przykładzie działań Edypa określić funkcjonowanie ironii tragicznej • przedstawić istotę winy tragicznej w odniesieniu do losów głównych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Króla Edypa</i> • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Edypa • objaśnić zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • streścić mit o rodzie Labdakidów • wyjaśnić, na czym polega zasada <i>decorum</i> na przykładzie <i>Króla Edypa</i>
<i>Antygona</i> Sofoklesa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • streścić <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wymienić racje Kreona i racje Antygony 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> • wytłumaczyć tragizm w kontekście utworu • na przykładzie działań Kreona określić funkcjonowanie ironii tragicznej • przedstawić istotę winy 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i> • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • streścić mit o rodzie Labdakidów • wyjaśnić, na czym polega zasada <i>decorum</i> na przykładzie <i>Antygony</i>

		głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu	tragicznej w odniesieniu do losów głównych bohaterów	Kreona i Antyfony • objaśnić zagadnienie <i>katharsis</i> jako jednej z podstawowych kategorii tragedii greckiej	
Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• porządkować informacje zawarte w tekście	• przetwarzać informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora • prezentować i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
Nieśmiertelność poety – liryka Horacego	• przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pochodzenie pojęcia <i>mecenas sztuki</i> w nawiązaniu do biografii Horacego • wyjaśnić pojęcie <i>horacjanizm</i>	• omówić cechy charakterystyczne pieśni omawianych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej	• określić problematykę utworów • umieścić treść utworu w kontekście poznanych filozofii • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze i określić ich funkcję	• stworzyć pisemną analizę i interpretację wiersza Horacego	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
Język a inne systemy znaków	• wymienić rodzaje znaków • definiować znaki naturalne i konwencjonalne	• omówić język jako system znaków	• posługiwać się różnymi kodami ikonicznymi	• porównać różne formy przekazywania informacji	• wyjaśnić przyczyny nieporozumień językowych
Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenie umiejętności	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań • rozróżnia rodzaje kodów (języków)	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
Wypowiedź argumentacyjna - ćwiczenia	• przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej • wymienić rodzaje argumentów	• omówić sposoby budowania spójności między zdaniem • rozwinąć zaproponowaną argumentację	• zaproponować argumenty do podanej tezy i poprzeć je przykładami	• zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną	
Jak skutecznie przemawiać?	• przedstawić strukturę przemówienia • wymienić środki retoryczne	• przedstawić zależności pomiędzy sposobem budowania przemówienia a sytuacją komunikacyjną	• budować przemówienie podążając za wskazówkami	• wygłosić spójne przemówienie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej	

Powtórzenie i podsumowanie wiadomości + sprawdzian OBEJMUJE WSZYSTKIE WYMAGANIA Z EPOKI „ANTYK”	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BIBLIA					
Biblia – wiadomości wstępne	• wymienić religie, wywodzące się z Biblii • określić podstawowe podobieństwa i różnice pomiędzy judaizmem a chrześcijaństwem	• wyjaśnić pojęcie <i>Testament</i> w odniesieniu do Biblii • przedstawić podział ksiąg biblijnych i podać przykłady • wyjaśnić pojęcia: <i>kanon</i> , <i>apokryf</i> • podać przykłady frazeologizmów wywodzących się z Biblii	• omówić różnice między Starym a Nowym Testamentem • wyjaśnić, czym są Ewangelie i wymienić ewangelistów • wymienić przekłady Biblii • wymienić cechy stylu biblijnego	• wypowiedzieć się na temat roli Biblii w kulturze • omówić funkcje Biblii – sakralną, poznawczą i estetyczną	• wyczerpująco opisać jedną z religii, wywodzących się z Biblii • wymienić święte księgi innych religii
<i>Księga Rodzaju</i> – dzieje początków świata i ludzkości (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii	• wyjaśnić znaczenie frazeologizmu <i>zakazany owoc</i> • zdefiniować pojęcia: <i>genesis</i> , <i>patriarcha</i>	• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym	• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym)	• formułować wypowiedź na temat wolnej woli w kontekście opowieści o grzechu pierworodnym
Ćwiczenia typu naturalnego	• przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora	• zaprezentować i uzasadniać własne sądy	• podjąć polemikę
Rozważania o cierpieniu – <i>Księga Hioba</i> (lektura obowiązkowa)	• opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję <i>Księgi Hioba</i>	• scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem	• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omówić sposób przedstawiania cierpienia w kulturze popularnej • interpretować obraz Léona Bonnata w kontekście historii Hioba
Dociekanie sensu ludzkiego życia w <i>Księdze Koheleta</i>	• wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment	• nazwać środki stylistyczne użyte we fragmencie	• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie	• interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta • wskazać podobieństwa	• omówić obraz Adriaen van Utrechta w kontekście omawianego utworu

(lektura obowiązkowa)		<ul style="list-style-type: none"> wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los 	<ul style="list-style-type: none"> określić problematykę utworu 	<p>między radami Koheleta a radami greckich filozofów</p>	
Poezja biblijna – <i>Księga Psalmów</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkować psalmy do liryki określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów definiować pojęcia: <i>psalm, psalterz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów podać przykłady paralelizmów 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat związku psalmów z muzyką odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach i omówić ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> omówić obraz Boga wyłaniający się z psalmów 	<ul style="list-style-type: none"> porównać tłumaczenia psalmów (z <i>Biblii Tysiąclecia</i>, Jana Kochanowskiego i Czesława Miłosza)
Interpretacja tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie zinterpretować tekst
Wizja końca świata w <i>Apokalipsie św. Jana</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> streścić Księgę Apokalipsy na podstawie przeczytanych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny Albrechta Dürera zdefiniować pojęcie <i>eschatologii</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać główne cechy stylu Apokalipsy interpretować symbole i alegorie, znajdujące się w omawianych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania nastroju grozy w Apokalipsie porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć w formie pisemnej analizę porównawczą Apokalipsy i dowolnego dzieła prezentującego koniec świata (literackiego, malarskiego bądź filmowego)
Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> posługiwać się nowo poznanym słownictwem 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań 	<ul style="list-style-type: none"> poszerzyć świadomość językową 	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową 	<ul style="list-style-type: none"> sprawnie posługiwać się językiem
Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów omówić świat przedstawiony 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów tekstu wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana 	<ul style="list-style-type: none"> omówić przesłanie płynące z tekstu analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wybrany tekst kultury opisujący rzeczywistość postapokaliptyczną
Akt komunikacji językowej	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować akt komunikacji językowej wymienić, co składa się na akt komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, co należy zrobić, aby komunikat był dobrze zrozumiany 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję mowy ciała w procesie komunikacji 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wpływ sytuacji społecznej na jakość aktu komunikacji 	

Informacja, prośba czy zakłęcie? Funkcje wypowiedzi.	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	
Powtórzenie i podsumowanie wiadomości + sprawdzian OBEJMUJE WSZYSTKIE WYMAGANIA Z BIBLI	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE					
Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wyjaśnić pojęcia: <i>teocentryzm, feudalizm</i> • wymienić fazy średniowiecza	• omówić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza • wymienić średniowieczne wzorce osobowe • porównać ramy czasowe średniowiecza polskiego i europejskiego • scharakteryzować średniowieczny system szkolny • wyjaśnić pojęcie: <i>Biblia pauperum</i>	• analizować specyfikę periodyzacji polskiego średniowiecza • omówić średniowieczny uniwersalizm, teocentryzm oraz dualizm	• interpretować rolę karnawału	• opisać wpływ antyku i kultury arabskiej na średniowiecze
Sztuka średniowieczna	• rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	• wymienić podstawowe cechy stylu romańskiego i gotyckiego • podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza • posługiwać się następującymi terminami: <i>plaskorzeźba, rzeźba</i>	• wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady • posługiwać się następującymi terminami: <i>symultanizm, iluminatorstwo,</i>	• analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	• odróżnić styl romański od gotyckiego • wymienić cechy stylu bizantyjskiego i podać jego przykłady • wypowiedzieć się na temat muzyki średniowiecznej

		<i>pełnofigurowa, fresk, pieta, ikona, nawa, ołtarz, prezbiterium, apsyda, katedra, przypora, rozeta, witraż, portal</i>	<i>miniatura, chorał, bazylika</i>		
Ćwiczenia maturalne	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> • określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zinterpretować tekst
<i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję utworu • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać podobieństwa między motywem <i>deesis</i> w <i>Bogurodzicy</i> a tym przedstawionym na ikonie
Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>Stabat mater</i> w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać obrazy męki Pańskiej przedstawione w <i>Lamencie świętokrzyskim</i> i na obrazie Grünewalda • wypowiedzieć się na temat obrazu Żydów w tekście <i>Lamentu</i>
Średniowieczny ideał ascety – <i>Legenda o św. Aleksym</i> <i>*wybrane utwory polskiego średniowiecza</i>	<ul style="list-style-type: none"> • streścić żywot św. Aleksiego • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować świętego jako ascetę • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i słotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście typowe elementy legendy hagiograficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności ascezy oraz sensu takiej drogi do świętości • omówić parenetyczny charakter utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać inne przykłady ascezy średniowiecznej • omówić rolę świętych w życiu ludzi średniowiecza
Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (lektura)	<ul style="list-style-type: none"> • streścić utwór • wskazać przykłady archaizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze, posługując się przy tym terminem <i>alegoria</i> • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić motyw <i>danse macabre</i> • wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną • wypowiedzieć się na temat „czarnej śmierci” w 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać motyw <i>danse macabre</i> przedstawiony w <i>Rozmowie</i> z jego ujęciem na obrazie Bernta Notkego

obowiązkowa)			<i>mori i ars bene moriendi</i>	średniowieczu	
Świętość afirmacyjna – św. Franciszek <i>*wybrane utwory polskiego średniowiecza</i>	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów opisać postać św. Franciszka z Asyżu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać postawy dwóch świętych: św. Franciszka i św. Aleksego wyjaśnić reakcję zwierząt na słowa św. Franciszka 	<ul style="list-style-type: none"> omówić problematykę utworu omówić funkcję elementów fantastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować metaforyczne znaczenie utworu wyjaśnić pojęcie: <i>franciszkanizm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować scenę z życia św. Franciszka ukazaną na fresku Giotta
Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów przedstawić genezę utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> scharakteryzować Rolanda omówić kompozycję utworu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza wskazać w utworze cechy eposu rycerskiego omówić elementy <i>ars moriendi</i> obecne w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i omówić symbole obecne w pieśni porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym 	<ul style="list-style-type: none"> omówić przykłady współczesnych wzorców osobowych
Podróż po zaświatach – <i>Boska Komedia</i> Dantego Alighieri (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść fragmentów omówić fabułę całego utworu wymienić przewodników Dantego po zaświatach 	<ul style="list-style-type: none"> omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> wyjaśnić tajemnicę tytułu scharakteryzować narratora omówić kompozycję poematu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki, summa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze zinterpretować alegorie obecne w poemacie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Dante uczynił swoim przewodnikiem Wergiliusza wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante
Jak powstał i jak rozwijał się język polski?	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić pojęcie: <i>język praindoeuropejski</i> wymienić grupy języków słowiańskich 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać języki należące do poszczególnych grup języków słowiańskich wskazać zmiany kształtujące system gramatyczny 	<ul style="list-style-type: none"> omówić zmiany kształtujące system gramatyczny 	<ul style="list-style-type: none"> omówić procesy językowe, które ukształtowały podane słowa i zwroty wskazać w dziełach kultury dawnej dowody na zmiany językowe 	
Notatka syntetyzująca - ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować notatkę syntetyzującą wymienić formy notatki syntetyzującej 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować rodzaje notatek 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować notatkę syntetyzującą 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje notatkę syntetyzującą w formie mapy myśli 	

Powtórzenie i podsumowanie wiadomości + sprawdzian OBEJMUJE WSZYSTKIE WYMAGANIA Z EPOKI ŚREDNIOWIECZE	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
---	--	---	--	--	--

UWAGI:

1. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie spełnia podstawowych wymagań, koniecznych do uzyskania oceny dopuszczającej
- nie zna pojęć kluczowych dla zrozumienia omawianych problemów

2. Ocenę wyższą otrzymuje uczeń spełniający łącznie wymagania edukacyjne określone dla ocen niższych np. ocenę dobrą otrzymuje uczeń spełniający wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz dobrą.

3. TREŚCI NIEZREALIZOWANE W I OKRESIE, ZOSTANĄ ZREALIZOWANE W II OKRESIE

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA
PRZEZ UCZNIĄ ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ**

II OKRES

**(OBEJMUJĄ WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA PRZEZ UCZNIĄ
ŚRÓDROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ)**

□ zakres podstawowy ■ zakres rozszerzony

Temat Lekcji	Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny				
	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, dobrą, bardzo dobrą, oraz:
RENEZANS					
U progu czasów nowożytnych	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić umowne daty wskazujące na początek renesansu w Europie • wymienić umowną datę początku renesansu w Polsce • wyjaśnić znaczenie i pochodzenie nazwy epoki • wyjaśnić pojęcie <i>reformacji</i> i opisać rolę Marcina Lutra • dostrzec powiązania pomiędzy renesansem a 	<ul style="list-style-type: none"> • objaśnić, na czym polegała reformacja oraz podać jej przyczyny • opisać przemiany kulturowe dające podwaliny nowej epoki • wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • wymienić wyznania protestanckie • wyjaśnić pojęcia: <i>humanizm</i> i 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić społeczne uwarunkowania narodzin epoki renesansu • wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej epoki • wyjaśnić pojęcie: <i>ad fontes</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić podłoże różnicy pomiędzy periodyzacją renesansu w Europie i Polsce • objaśnić wpływ odkrycia Mikołaja Kopernika, wynalezienia druku i upadku Konstantynopola na kształtowanie się epoki renesansu

	antykiem	<i>antropocentryzm w kontekście epoki</i>			
Sztuka renesansu	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać dzieła sztuki renesansowej wymienić najważniejszych twórców renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy charakterystyczne stylu renesansowego i objaśnić je na przykładach zaprezentować dzieła polskiego renesansu wyjaśnić pojęcia: <i>akt, portret, perspektywa, scenka rodzajowa, krużganki, miasto idealne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli) 	<ul style="list-style-type: none"> analizować renesansowe dzieło sztuki analizować wpływ antyku na sztukę renesansu 	<ul style="list-style-type: none"> opisać twórczość renesansowych artystów północnych analizować i oceniać dzieła renesansowe wypowiedzieć się na temat muzyki renesansowej
<i>Mona Lisa</i> a sztuka ulicy	<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz wskazać pierwowzór obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> opisać kompozycję obrazu porównać z obrazem Leonarda da Vinci 	<ul style="list-style-type: none"> opisać kompozycję obrazu w kontekście banknotu jednodolarowego 	<ul style="list-style-type: none"> interpretować wymowę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić inne dzieła wchodzące w dialog z dziełem Leonarda da Vinci
Poezja religijna Jana Kochanowskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść wiersza określić rodzaj liryki wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wypowiedzieć się na temat Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> określić gatunek utworu i wskazać na jego pochodzenie omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać interpretacji wiersza zanalizować renesansowy charakter wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> porównać kreację Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z jego obrazem w utworach średniowiecznych rozpoznać rodzaj wersyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie indywidualnych poszukiwań, wyjaśnić pojęcie <i>deus artifex</i> i odnieść je do utworu Jana Kochanowskiego skonfrontować wiersz Jana Kochanowskiego z obrazem Pietera Bruegela
Świat myśli Jana Kochanowskiego, utrwalony w <i>Pieśniach</i> (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> zrelacjonować treść <i>Pieśni: IX, XXIV, V</i> zdefiniować gatunek: <i>pieśń</i> wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego omawianych pieśniach 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy światopoglądu renesansowego w podanych pieśniach Jana Kochanowskiego omówić kompozycję wierszy wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego na podstawie wierszy, scharakteryzować światopogląd Jana 	<ul style="list-style-type: none"> odnaleźć i omówić wątki horacjańskie w utworach Jana Kochanowskiego zanalizować wiersze pod kątem obecności elementów stoicyzmu i epikureizmu zdefiniować humanistyczny ideał człowieka na podstawie wierszy 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać wnikliwej analizy i interpretacji utworów wskazać w utworach cechy wiersza sylabicznego 	<ul style="list-style-type: none"> porównać <i>Pieśń XXIV</i> z <i>Ksiąg wtórych</i> z wierszami Horacego

		Kochanowskiego • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>			
Ćwiczenia maturalne z renesansu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
„Żaden ojciec podobno barziej nie miłował. Dziecięcia” – o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego (lektura obowiązkowa)	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść podanych trenów • zdefiniować tren	• wskazać elementy filozofii stoickiej w <i>Trenach</i> • rozpoznać w <i>Trenie IX</i> pozorny panegiryk • odczytać odbudowę światopoglądu poety w <i>Trenie XIX</i> • wyjaśnić pojęcia: <i>poezja funeralna, liryka żałobna</i>	• przedstawić kryzys światopoglądowy poety na podstawie trenów: IX, X i XI • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w <i>Trenach</i>	• dokonać analizy i interpretacji trenów • określić, jakie innowacje wprowadził Jan Kochanowski w trenie jako gatunku literackim	• omówić sposób przedstawienia żaloby we współczesnym tekście kultury
Ćwiczenie umiejętności – interpretacja tekstu	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
<i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • wskazać inspiracje mitologiczne i biblijne	• omówić <i>Treny</i> jako świadomą kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego	• podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Trenów</i>
Artystyczna parafraza psalmów	• zrelacjonować treść psalmów • zdefiniować psalm • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego w psalmach	• odnieść <i>Psalterz Dawidów</i> do tradycji biblijnej • wyjaśnić pojęcia: <i>translatoryka, humanizm chrześcijański, poeta doctus</i>	• wypowiedzieć się na temat specyfiki tłumaczenia • omówić obraz Boga i człowieka wyłaniający się z psalmów	• omówić uniwersalny charakter tłumaczenia • podjąć dyskusję na temat granic wolności tłumacza	

		<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji podmiotu lirycznego i adresata lirycznego 			
Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst biograficzny twórczości Jana Kochanowskiego • wymienić najważniejsze utwory Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego • wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst filozoficzny twórczości Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić renesansowy charakter twórczości Jana Kochanowskiego
Podstawowe zasady polskiej pisowni: fonetyczna, morfologiczna, historyczna i konwencjonalna	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić pojęcie: <i>ortografia</i> • wymienić zasady rządzące ortografią 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować zasady rządzące ortografią 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać zasady pisowni regulujące zapis podanych wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić cel stworzenia zasad ortograficznych 	
Kiedy używamy wielkich, a kiedy – małych liter?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić powody stosowania wielkiej litery 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić reguły pisowni wielką literą 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić pisownię wielką literą w podanych słowach • podać przykłady wyjątków 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie wielkich liter w tekście poetyckim 	
Łącznie czy rozdzielnie? Pisownia partykuł <i>nie</i> i <i>by</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić części mowy, z którymi partykułę <i>nie</i> piszemy łącznie oraz części mowy, z którymi partykułę <i>nie</i> piszemy rozdzielnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić zasady łącznej bądź rozdzielnej pisowni partykuły <i>by</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić pisownię <i>nie</i> oraz <i>by</i> w podanych przykładach 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnić pisownię <i>nie</i> oraz <i>by</i> w tekście poetyckim 	
Streszczenie a parafraza	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować pojęcia: <i>streszczenie</i> i <i>parafraza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić proces tworzenia streszczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnicę pomiędzy streszczeniem a parafrazą 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać streszczenia i parafrazy podanych tekstów 	
Powtórzenie wiadomości + sprawdzian OBEJMUJE WSZYSTKIE WYMAGANIA Z EPOKI RENESANS	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

BAROK					
Barok – świat wewnętrznych sprzeczności	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe polskiego baroku 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • wyjaśnić, dlaczego w historii okres baroku nazywany jest czasem wojen • wyjaśnić pojęcia: <i>monarchia absolutna</i>, <i>kontrreformacja</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować najważniejsze postanowienia soboru trydenckiego • omówić przyczyny i przejawy niepokoju duchowego • scharakteryzować specyfikę baroku polskiego • wyjaśnić pojęcie: <i>sarmatyzm</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku • omówić filozofię baroku 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować wpływ soboru trydenckiego na kształt epoki • podać przykłady teatralizacji życia w baroku • scharakteryzować tło historyczne epoki
Sztuka baroku	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach • wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • przedstawić cechy architektury barokowej na wybranym przykładzie 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować założenia światopoglądowe sztuki baroku • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać rolę Kościoła jako mecenas sztuki • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć samodzielną analizę i interpretację wybranego dzieła sztuki barokowej
Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego <i>*wybrane wiersze poetów epoki baroku</i>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać ze zrozumieniem wiersze Mikołaja Sępa Szarzyńskiego • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach • wskazać środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • określić problematykę utworów • określić funkcję środków stylistycznych w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy i interpretacji utworów • porównać obraz Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować, zawarty w podanych sonetach pogląd poety na temat sensu istnienia • skonfrontować sonety Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem <i>In ictu oculi</i>
Poezja Daniela Naborowskiego <i>*wybrane wiersze poetów epoki</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować wiersze • przedstawić genezę utworów • wskazać podmiot 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję środków stylistycznych w wierszach • omówić koncept w wierszu <i>Na oczy królowny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować znaczenie paradoksów kończących wiersz • dokonać analizy i 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać interpretacji obrazu <i>Maria Magdalena</i>

baroku	liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną	potwierdzającą tezę • odnaleźć w wierszach cechy literatury metafizycznej • odnaleźć w wierszach cechy literatury dworskiej i je scharakteryzować • wskazać środki stylistyczne	angielskiej • wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i>	interpretacji utworów	
Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna *wybrane wiersze poetów epoki baroku	• na podstawie wiersza <i>Do trupa</i> zdefiniować sonet • zdefiniować pojęcie paradoksu i wyjaśnić je na przykładzie	• wyjaśnić istotę konceptu w wierszach: <i>Niestatek</i> i <i>Do trupa</i> • wskazać elementy sensualizmu w analizowanych wierszach • wskazać środki stylistyczne w utworze	• zdefiniować pojęcie marinizmu po analizie wierszy Jana Andrzeja Morsztyna • omówić funkcję środków stylistycznych zastosowanych w utworze	• dokonać analizy i interpretacji wierszy • podjąć dyskusję na temat prawdy o człowieku, zawartej w wierszu <i>Niestatek</i>	• skonfrontować wiersz <i>Do trupa</i> z rzeźbą Berniniego w kontekście barokowego ujęcia tematu śmierci
Ćwiczenia maturalne	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
William Szekspir i jego czasy	• zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	• wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira • przedstawić specyfikę teatru elżbietańskiego	• przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira wobec klasycznej tragedii	• omówić specyfikę tragizmu w dziełach Szekspira	
<i>Makbet</i> Williama Szekspira (lektura obowiązkowa)	• streścić fabułę dramatu • wymienić bohaterów dzieła • przedstawić genezę utworu • przedstawić historię Lady Makbet • wskazać elementy fantastyki w utworze • podać przykłady zachowania Makbeta	• scharakteryzować głównych bohaterów tragedii • scharakteryzować Makbeta z początku dzieła jako wcielenie ideału rycerza feudalnego • omówić stopniową przemianę Makbeta • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	• analizować pod względem psychologicznym motywację działań głównych bohaterów • określić rolę czarownicy w procesie budowania napięcia w dramacie • określić funkcję fantastyki w utworze • określić funkcję elementów humorystycznych w utworze	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira • zdefiniować tragizm w utworze • analizować kreację Lady Makbet • przeanalizować język	• omówić wybraną adaptację <i>Makbeta</i> bądź <i>Hamleta</i> i skonfrontować ją z tekstem dramatu • interpretować znaczenie słów: „Makbet zabija sen” • podjąć dyskusję na temat przyczyn obłędu bohaterki • podjąć dyskusję, w jakim stopniu wróżby determinowały działania

	<p>świadczące o jego przemianie w tyrana</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie • omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu • omówić sposób kreacji wiedźm • wypowiedzieć się na temat funkcji wiedźm w dramacie • scharakteryzować Makbeta jako władcę • określić funkcję fantastyki w utworze • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego w <i>Makbecie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji przeznaczenia w utworze i porównać je z antycznym fatum • omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu • wskazać elementy manipulacji językowej w wypowiedziach Lady Makbet podczas próby przekonywania męża do zabójstwa • wskazać cechy Lady Makbet, które wyróżniają ją na tle tradycji literackiej • wypowiedzieć się na temat wizerunku czarownicy w kulturze • omówić, w jaki sposób wiedźmy manipulują Makbetem • omówić funkcję wprowadzenia elementów fantastyki do dramatu • omówić funkcję strachu i ambicji w kreacji Makbeta • wyjaśnić, w jaki sposób Szekspir buduje napięcie dramatyczne w utworze • zdefiniować tragizm w utworze 	<p>utworu</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira w stosunku do tragedii klasycznej • analizować motywację zachowań bohatera • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta • omówić stereotypowy wizerunek kobiety w literaturze • przeanalizować relacje między małżonkami • przeanalizować dialogi między Makbetem a Lady Makbet przed dokonaniem zabójstwa • wypowiedzieć się na temat motywu <i>theatrum mundi</i> w <i>Makbecie</i>, dostrzegając w tytułowym bohaterze aktora, a w czarownicach –reżyserki dramatu • porównać drogę do władzy Makbeta i Balladyny • określić funkcję różnicowania języka bohaterów 	<p>bohatera</p> <ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu władzy na człowieka • analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira
<i>Hamlet</i> – utwór o władzy	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować sposób przejścia władzy przez Klaudiusza 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Klaudiusza jako władcę • omówić relacje pomiędzy 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy makiawelizmu w sposobie sprawowania władzy przez 	<ul style="list-style-type: none"> • analizować monolog Klaudiusza wygłoszony po przedstawieniu i 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu przejścia władzy przez Fortynbrasa

(lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • streścić fabułę dramatu • wyjaśnić przyczyny dążenia do zemsty przez: Hamleta, Laertesę i Fortynbrasa • zrelacjonować historię Ofelii • wyjaśnić przyczyny dążenia do zemsty przez: Hamleta, Laertesę i Fortynbrasa • zrelacjonować historię Ofelii 	<p>Hamletem a innymi bohaterami</p> <ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób realizacji zemsty przez Hamleta • omówić sposób realizacji zemsty przez Laertesę • omówić sposób realizacji zemsty przez Fortynbrasa • scharakteryzować Ofelię • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a jej ojcem • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a Hamletem • omówić sposób realizacji zemsty przez Hamleta • omówić sposób realizacji zemsty przez Laertesę • omówić sposób realizacji zemsty przez Fortynbrasa • scharakteryzować Ofelię • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a jej ojcem/Hamletem 	<p>Klaudiusza</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować rolę Ducha w utworze jako symbol władzy ojcowskiej nad synem • wypowiedzieć się na temat szaleństwa bohatera • omówić realizację motywu <i>vanitas</i> w scenie na cmentarzu • omówić funkcję rozmowy Hamleta z duchem ojca • dostrzec tragizm Hamleta wynikający z narzucenia mu obowiązku zemsty • porównać trzy postawy wobec zemsty • wypowiedzieć się na temat przyczyn obłędu Ofelii • omówić funkcję rozmowy Hamleta z duchem ojca • dostrzec tragizm Hamleta wynikający z narzucenia mu obowiązku zemsty • porównać trzy postawy wobec zemsty • wypowiedzieć się na temat przyczyn obłędu Ofelii 	<p>omówić zagadnienie teatralności polityki</p> <ul style="list-style-type: none"> • przeanalizować i zinterpretować monolog Hamleta • omówić motyw <i>theatrum mundi</i> w odniesieniu do Hamleta • wypowiedzieć się na temat kulturowo usankcjonowanego obowiązku zemsty • porównać obłęd Ofelii i Hamleta 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić postawę tytułowego bohatera • podjąć dyskusję na temat przyczyn zwlekania z dokonaniem zemsty • podjąć dyskusję na temat teatralności w zachowaniu Ofelii
<i>Tren Fortynbrasa Zbigniewa Herberta</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i omówić sytuację liryczną 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać nawiązania do <i>Hamleta</i> Szekspira • scharakteryzować Hamleta i Fortynbrasa • wskazać środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić problematykę utworu • omówić funkcję użytych środków stylistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy i interpretacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat prezentowanych postaw
William Szekspir – podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira • wymienić omówione utwory Williama Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić cechy dramatu szekspirowskiego na podstawie poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat przesłania poznanych utworów Williama Szekspira.

<p>Wypracowanie – dłuższa forma wypowiedzi (przeprowadzone w I i II okresie)</p>	<p>1. SFWP [1 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów <p>2. KLIK [4 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca zawiera powierzchowną argumentację opartą na uogólnieniach - argumentacja poparta przykładami – tylko jeden utwór wykorzystany <u>częściowo</u> funkcjonalnie - merytoryka pracy obniżona za błędy rzeczowe <p>3. Kompozycja [4 pkt.]</p> <p>A. Struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawna organizacja treści (min. 3 akapity - wstęp, rozwinięcie, zakończenie) <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ występuje 6-8 zaburzeń spójności <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak wnioskowania ▪ styl stosowny w przeważającej części (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany 	<p>1. SFWP [1 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów <p>2. KLIK [7 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - merytoryka pracy obniżona za błędy rzeczowe - jeden utwór wykorzystano <u>w pełni funkcjonalnie</u> a drugi <u>niefunkcjonalnie</u> - <u>co najmniej</u> jeden kontekst <u>wykorzystano w pełni</u> funkcjonalnie - powierzchowna argumentacja <p>3. Kompozycja [5 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane częściowo formalnie ▪ poprawna organizacja treści zarówno w skali ogólnej jak i zakresie akapitów <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ spójność wypowiedzi poprawna (występuje 3-5 zaburzeń spójności) 	<p>1. SFWP [1 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów <p>2. KLIK [8 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - merytoryka pracy obniżona za błędy rzeczowe - dwa utwory wykorzystano częściowo funkcjonalnie - funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów - praca zawiera <u>fragmenty</u> erudycyjne <p>3. Kompozycja [7 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kompozycja funkcjonalna <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i akapitami (lub występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia spójności) <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ występuje wnioskowanie ▪ zdający posługuje się jednym wybranym 	<p>1. SFWP [1 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów <p>2. KLIK [15 pkt]</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwa utwory wykorzystano w pełni funkcjonalnie - zadowalająca argumentacja - co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie <p>3. Kompozycja [7 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ układ i sposób przedstawienia treści pomagają w zrozumieniu wypowiedzi ▪ poprawna zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów ▪ max. 1 usterka <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań jak również pomiędzy akapitami ▪ występują w niej nie więcej niż 2 	<p>1. SFWP [1 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów <p>2. KLIK [16 pkt]</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwa utwory wykorzystano w pełni funkcjonalnie - bogata argumentacja - funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów - wypowiedź świadczy o erudycji zdającego - argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnymi przykładami i szeroka/wieloaspektowa, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w poleceniu; - wypracowanie zawiera elementy refleksji/ głębszego namysłu nad problemem - swobodna realizacja tematu <p>3. Kompozycja [7 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ układ i sposób przedstawienia treści pomagają w zrozumieniu wypowiedzi ▪ poprawny zarówno w
---	---	--	---	---	---

	<p>pisanej języka)</p> <p>4. Język [5 pkt.]</p> <p>A. Zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ składnia i leksyka utrudniające realizację tematu ▪ 15-17 lub więcej bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 4 bł. (lub 8 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 9-16 bł. (lub 16-30 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) oraz 	<p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzono wnioskowanie ▪ styl stosowny w przeważającej części (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [5 pkt.]</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wąski zakres środków językowych ▪ max. 11 bł. językowych <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 4 bł. (lub 8 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 9-16 bł. (lub 16-30 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) 	<p>stylem</p> <p>4. Język [10 pkt.]</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi występuje zadowalająca składnia i leksyka ▪ zadowalający zakres środków językowych - składnia i leksyka stosowne do realizacji tematu ▪ precyzyjne słownictwo ▪ max. 5 bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 bł. (lub nie więcej niż 4 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 8 bł. (lub nie więcej niż 15 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) 	<p>zaburzenia spójności</p> <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ występuje wnioskowanie ▪ stosowny styl wypowiedzi (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [9 pkt.]</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi występuje szeroki zakres środków językowych ▪ max. 11 bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 bł. (lub nie więcej niż 4 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 bł. (lub nie więcej niż 15 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) 	<p>skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 usterka <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań jak również pomiędzy akapitami ▪ występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia spójności <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ występuje wnioskowanie ▪ stosowny styl wypowiedzi (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [11 pkt.]</p> <p>praca <u>jest bezbłędna</u> pod względem języka wypowiedzi LUB</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi występuje szeroki zakres środków językowych ▪ max. 5 bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 bł. (lub nie
--	--	---	--	--	--

					więcej niż 4 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) C. interpunkcja ▪ 8 bł. (lub nie więcej niż 15 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się)
Wypracowanie – dłuższa forma wypowiedzi	<p>OCENA NIEDOSTATECZNA – PRACA NIE SPEŁNIA WYMOGÓW NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ ORAZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt - praca zawiera błąd kardynalny - praca nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp) - wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach - żaden utwór nie został wykorzystany przynajmniej w części funkcjonalnie - w pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów - praca nie spełnia wymogów formalnych (jeżeli w kryterium <i>Spełnienie formalnych warunków polecenia</i> przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.) - praca zawiera mniej niż 300 słów - praca jest nie na temat - styl nieadekwatny do tekstu argumentacyjnego oraz brak wnioskowania - brak spójności wypowiedzi - elementy treściowe wypowiedzi niezorganizowane; wypowiedź stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów - praca zawiera 26 lub więcej błędów językowych, 5 lub więcej błędów ortograficznych (albo 9 lub więcej bł. ortograficznych w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) oraz 17 lub więcej interpunkcyjnych (albo 31 lub więcej bł. ortograficznych w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) - wypowiedź została napisana niesamodzielnie np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia 				
Ćwiczenia maturalne	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• samodzielnie zinterpretować tekst
<i>Skąpiec</i> Moliera	• zrelacjonować treść dramatu	• wymienić rodzaje komizmu	• przedstawić problematykę utworu	• analizować język utworu • podjąć dyskusję na temat	• przedstawić i omówić wybraną adaptację utworu

(lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> wymienić bohaterów dzieła wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Moliera przedstawić relacje rodzinne w domu Harpagona 	<ul style="list-style-type: none"> omówić <i>Skapca</i> jako komedię charakterów omówić obyczajowość przedstawioną w dramacie omówić kompozycję utworu omówić stosunek Harpagona do własnych dzieci scharakteryzować Harpagona 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę didaskaliów wskazać w utworze fragmenty reprezentujące różne rodzaje komizmu wskazać przykłady karykaturalnej przesady w wypowiedziach Harpagona oraz dotyczących bohatera i omówić ich funkcję wskazać cechy komedii klasycystycznej wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter utworu 	<p>problematyki dramatu</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega komizm postaci wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny podjąć dyskusję na temat konfliktu pokoleń przedstawionego w dramacie 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób, w jaki Harpagon traktuje ludzi i zwierzęta wypowiedzieć się na temat obyczajów panujących w XVII-wiecznej Francji na podstawie <i>Skapca</i>
Odmiany polszczyzny	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, na czym polega zjawisko odmian języka 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać, od jakich czynników zależy sposób mówienia i pisania wskazać różnice między mówioną a pisaną odmianą języka wskazać różnice między językiem oficjalnym i nieoficjalnym 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić dialekty języka polskiego wskazać cechy języka nieoficjalnego w podanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym jest środowiskowa odmiana języka i omówić jej cechy przekształcić język nieoficjalny na oficjalny 	<ul style="list-style-type: none"> posłużyć się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
Powtórzenie wiadomości + sprawdzian OBEJMUJE WSZYSTKIE WYMAGANIA Z EPOKI BAROK	<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski określić własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólnić, podsumować i porównać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE					
Oświecenie w Europie i Polsce	<ul style="list-style-type: none"> objaśnić etymologię nazwy epoki podać daty graniczne oświecenia w Europie przedstawić periodyzację polskiego oświecenia 	<ul style="list-style-type: none"> opisać światopogląd ludzi oświecenia przedstawić najważniejsze osiągnięcia oświecenia w dziedzinie nauki wymienić najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> opisać przemiany społeczne doby oświecenia wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna, konstytucja, trójpodział władzy</i> wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować wpływ idei oświeceniowych na życie codzienne analizować wpływ czasopiśmiennictwa na epokę 	<ul style="list-style-type: none"> analizować przemiany światopoglądowe, które ukształtowały oświecenie

		instytucje powstałe w czasach stanisławowskich • wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia • wyjaśnić pojęcia: <i>deizm, ateizm, materializm, sensualizm, empiryzm, tabula rasa, utylitaryzm, liberalizm, libertynizm</i>	• wymienić najważniejsze założenia filozofii: Johna Locke'a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba Rousseau • scharakteryzować specyfikę oświecenia polskiego		
Sztuka oświecenia	• wskazać na przykładach cechy stylu klasycystycznego w architekturze • wskazać na przykładach cechy stylu klasycystycznego w malarstwie i rzeźbie • wskazać na przykładach cechy stylu rokoko	• wymienić cechy stylu klasycystycznego • wymienić cechy stylu rokoko • omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej	• wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego • opisać specyfikę rokokowych przedmiotów codziennego użytku i wystroju wnętrz	• analizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów • analizować, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki	• wypowiedzieć się na temat muzyki okresu oświecenia
Ignacy Krasicki – sylwetka twórcy	• wymienić najważniejsze fakty z biografii Ignacego Krasickiego	• omówić działalność publicystyczną Ignacego Krasickiego	• omówić działalność literacką Ignacego Krasickiego	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia	
Poetycki opis miłości do ojczyzny (lektura obowiązkowa)	• przedstawić genezę <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • zdefiniować hymn • wskazać adresata lirycznego • opisać wzór patrioty ukazany w utworze	• opisać wzór patrioty ukazany w utworze • wskazać środki stylistyczne • zdefiniować pojęcie <i>hymn</i> i wskazać cechy hymnu w utworze Krasickiego	• omówić funkcję środków stylistycznych w utworze • omówić funkcję zwrotu do miłości ojczyzny obecnego w utworze	• porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego	• podjąć dyskusję na temat definicji patriotyzmu
Satyryczny komentarz rzeczywistości	• zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyry <i>Świat zepsuty</i> lub <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	• przedstawić kompozycję satyr • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i> lub <i>Świat zepsuty</i>	• przedstawić problematykę satyry • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do klasycyzmu	• rozpatrzyć satyrę w kontekście ówczesnej obyczajowości oraz w kontekście sytuacji społeczno-politycznej • omówić sposoby	• w kontekście satyry rozpatrzyć i ocenić wzorce obyczajowe oraz postawy społeczne we współczesnym świecie • omówić satyrę w

		<ul style="list-style-type: none"> wymienić wady ganione przez autora w satyrze wskazać w utworze cechy satyry wymienić gatunki literackie dominujące w oświeceniu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób piętnowania wad w satyrze Ignacego Krasickiego wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego przedstawić kompozycję satyry wskazać środki retoryczne w satyrze <i>Świat zepsuty</i> lub <i>Pijaństwo</i> i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> uzyskiwania efektu komicznego w satyrze przedstawić cechy stylu klasycystycznego w literaturze zinterpretować puentę satyry <i>Pijaństwo</i> lub <i>Świat zepsuty</i> omówić sposób piętnowania wad w satyrze Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> kontekście XVIII-wiecznych obyczajów i sytuacji politycznej
Ignacy Krasicki – podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> wymienić gatunki tworzone przez Ignacego Krasickiego i zilustrować je przykładami 	<ul style="list-style-type: none"> relacjonować najważniejsze wydarzenia w biografii Ignacego Krasickiego utwory autorstwa Ignacego Krasickiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczyć tematy i motywy, którymi w swojej twórczości zajmował się Ignacy Krasicki oraz odnieść je do konkretnych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> rozważyć znaczenie twórczości Ignacego Krasickiego w rozwoju literatury polskiej 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować tematykę powieści <i>Mikołaja Doświadczyńskiego przypadki</i>
Ćwiczenia maturalne	<ul style="list-style-type: none"> odeczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tekst według podanych wskazówek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny 	<ul style="list-style-type: none"> określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie zinterpretować tekst
Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> przetwarzać i porządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć polemikę
Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	<ul style="list-style-type: none"> porządkować informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> przetwarzać informacje zawarte w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać główny problem w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autora prezentować i uzasadnić własne sądy 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć polemikę
Style funkcjonalne	<ul style="list-style-type: none"> wymienia style funkcjonalne 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych 	<ul style="list-style-type: none"> rozdziela style funkcjonalne polszczyzny i rozumie zasady ich stosowania 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje cechy stylu funkcjonalnego w podanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca teksty z jednego stylu na drugi

Kompetencje językowe i komunikacyjne	• posługiwać się nowo poznany słownictwo	• wykorzystywać teorię w rozwiązywaniu zadań	• poszerzyć świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• sprawnie posługiwać się językiem
Powtórzenie wiadomości z klasy I	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• wykorzystać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

UWAGI:

1. Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie spełnia podstawowych wymagań, koniecznych do uzyskania oceny dopuszczającej
- nie zna pojęć kluczowych dla zrozumienia omawianych problemów

2. Ocenę wyższą otrzymuje uczeń spełniający łącznie wymagania edukacyjne określone dla ocen niższych np. ocenę dobrą otrzymuje uczeń spełniający wymagania edukacyjne na ocenę dopuszczającą, dostateczną oraz dobrą.

3. TREŚCI NIEZREALIZOWANE W KLASIE I, ZOSTANĄ ZREALIZOWANE NA POCZĄTKU KLASY II.

SZCZEGÓŁOWA STANDARYZACJA OCEN DLA KLASY I

1 W klasie pierwszej uczeń zobligowany jest do uzyskania oceny sprawdzającej wiedzę i umiejętności:

a) na **poziomie podstawowym** z:

- kartkówek z zakresu informacji wstępnych lub (i) testu/sprawdzianu teoretycznego na temat: Biblii, antyku/starożytności, średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia
- minimum 1 odp. ustna/okres
- testu ze znajomości treści wskazanych lektur: mity greckie wg Parandowskiego, *Król Edyp*, *Antygona*, *Makbet*, *Skąpiec*
- minimum 4 czytań ze zrozumieniem/ ćwiczeń maturalnych (2/okres)
- 2 zadań klasowych (wypracowań) typu maturalnego (1/okres)

b) na **poziomie rozszerzonym** z materiału określonego dla PP oraz:

- kartkówki ze znajomości treści *Boskiej komedii*, *Hamleta*
- 1 czytania ze zrozumieniem
- 2 zadań domowych – konspekt wypracowania typu maturalnego (1/okres)
- minimum 1 odp. ustna/okres

Formy sprawdzania wiedzy oceniane są zgodnie z następującym przelicznikiem procentowym:

1. PRACE PISEMNE (z wyjątkiem kartkówek)

Ocena	Próg procentowy (%)
celujący	100-99
bardzo dobry	98-90
dobry	89-72
dostateczny	71-51
dopuszczający	50-40
niedostateczny	poniżej 39

2. KARTKÓWKI

Ocena	Próg procentowy (%)
celujący	100
bardzo dobry	99-90
dobry	89-72
dostateczny	71-51
dopuszczający	50-40
niedostateczny	poniżej 39

ZASADY OCENIANIA WYPOWIEDZI USTNEJ TYPU MATURALNEGO

(zgodne z kryteriami określonymi przez CKE z dn. 30.08.2024r.)

Oceni wypowiedzi podlegają cztery kryteria, tj.:

- aspekt merytoryczny wypowiedzi monologowych w zadaniach 1. i 2. (od 0 do 16 pkt)

		Zadanie 1.	Zadanie 2.
W zadaniu 1. Temat + 2 elementy (zagadnienie + lektura + kontekst przywołany przynajmniej częściowo funkcjonalnie)	bogata argumentacja; bez poważnych błędów rzeczowych	8	8
	bogata argumentacja z 1–2 poważnymi błędami rzeczowymi ALBO zadowalająca argumentacja bez błędów rzeczowych	7	7
W zadaniu 2. Temat + 2 elementy (zagadnienie + tekst 1 + tekst 2 / własne doświadczenia)	zadowalająca argumentacja z 1–2 poważnymi błędami rzeczowymi ALBO powierzchowna argumentacja bez błędów rzeczowych	6	6
	powierzchowna argumentacja z 1–2 poważnymi błędami rzeczowymi	5	5
W zadaniu 1. Temat + 1 element (zagadnienie + lektura)	bogata argumentacja; bez poważnych błędów rzeczowych	4	4
	bogata argumentacja z 1–2 poważnymi błędami rzeczowymi ALBO zadowalająca argumentacja bez błędów rzeczowych	3	3
W zadaniu 2. Temat + 1 element (zagadnienie + tekst 1 LUB zagadnienie + tekst 2 / własne doświadczenia)	zadowalająca argumentacja z 1–2 poważnymi błędami rzeczowymi ALBO powierzchowna argumentacja bez błędów rzeczowych	2	2
	powierzchowna argumentacja z 1–2 poważnymi błędami rzeczowymi	1	1
brak wypowiedzi; wypowiedź nie na temat; wypowiedź zawiera błąd kardynalny ALBO 3 lub więcej poważnych błędów rzeczowych; wypowiedź nie odnosi się w ogóle do lektury wskazanej w poleceniu		0	0

- **kompozycja wypowiedzi monologicznych** w zadaniach 1. i 2. oceniana łącznie (od 0 do 4 pkt)

	Zadanie 1.	Zadanie 2.
Kompozycja wypowiedzi spójna (tzn. uporządkowana, logiczna).	2	2
Kompozycja wypowiedzi częściowo spójna.	1	1
Kompozycja wypowiedzi niespójna.	0	0

- **aspekt merytoryczny wypowiedzi podczas rozmowy** (od 0 do 6 pkt)

Wypowiedzi na temat (na temat = adekwatne + merytorycznie poprawne)	w zakresie wypowiedzi, które są na temat: właściwy stopień uszczegółowienia wypowiedzi względem postawionego pytania / postawionych pytań	6
	w zakresie wypowiedzi, które są na temat: zaburzenia w stopniu uszczegółowienia wypowiedzi względem postawionego pytania / postawionych pytań	5
Fragmenty wypowiedzi na temat, pozostałe fragmenty wypowiedzi – częściowo na temat (zaburzenia w adekwatności lub zaburzenia merytoryczne)	w zakresie wypowiedzi, które są na temat lub częściowo na temat: właściwy stopień uszczegółowienia wypowiedzi względem postawionego pytania / postawionych pytań	4
	w zakresie wypowiedzi, które są na temat lub częściowo na temat: zaburzenia w stopniu uszczegółowienia wypowiedzi względem postawionego pytania / postawionych pytań	3
Wszystkie wypowiedzi częściowo na temat (zaburzenia w adekwatności lub zaburzenia merytoryczne)	w zakresie wypowiedzi, które są częściowo na temat: właściwy stopień uszczegółowienia wypowiedzi względem postawionego pytania / postawionych pytań	2
	w zakresie wypowiedzi, które są częściowo na temat: zaburzenia w stopniu uszczegółowienia wypowiedzi względem postawionego pytania / postawionych pytań	1
Wypowiedzi nie na temat; wszystkie wypowiedzi zdawkowe; błąd kardynalny; niezachowanie zasad dialogu (np. niezachowanie norm grzecznościowych)		0

- **zakres i poprawność środków językowych w wypowiedziach monologicznych oraz podczas rozmowy (od 0 do 4 pkt).**

Zadowalający zakres środków językowych, w szczególności leksykalnych	w wypowiedziach zachowano właściwą dla języka mówionego poprawność językową (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni i fonetyki) oraz płynność (dopuszczalne sporadyczne błędy językowe oraz/lub usterki w płynności)	4
	w wypowiedziach częściowo zachowano właściwą dla języka mówionego poprawność językową (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni i fonetyki) oraz płynność (w wypowiedzi występowały liczne błędy językowe oraz/lub usterki w płynności)	3
Wąski zakres środków językowych	w wypowiedziach zachowano właściwą dla języka mówionego poprawność językową (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni i fonetyki) oraz płynność (dopuszczalne sporadyczne błędy językowe oraz/lub usterki w płynności)	2
	w wypowiedziach częściowo zachowano właściwą dla języka mówionego poprawność językową (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni i fonetyki) oraz płynność (w wypowiedzi występowały liczne błędy językowe oraz/lub usterki w płynności)	1
Wypowiedź niekomunikatywna ALBO W wypowiedzi nie zachowano właściwej dla języka mówionego poprawności językowej (w zakresie fleksji, leksyki, frazeologii, składni i fonetyki) oraz płynności (w wypowiedzi występowały bardzo liczne błędy językowe oraz/lub usterki w płynności)	0	

Za egzamin ustny zdający będzie mógł otrzymać maksymalnie **30 punktów** (po 15 pkt. za jedno zadanie).

ZASADY OCENIANIA WYPOWIEDZI USTNEJ

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny				
Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą dostateczną, dobrą, bardzo dobrą, oraz:
<ul style="list-style-type: none"> - przyporządkować autorom tytuły i głównych bohaterów utworów literackich, - określić ramy chronologiczne omawianych epok, - objaśnić znaczenie nazw omawianych epok literackich, - wskazać podstawowe cechy najważniejszych dla danej epoki gatunków literackich, - wskazać cechy podstawowych wzorców osobowych charakterystycznych dla danej epoki, - posługiwać się kluczowymi dla rozumienia omawianych epok pojęciami, - streścić główne wątki utworów epickich i dramatycznych z listy lektur obowiązkowych, - scharakteryzować 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać podstawowe cechy gatunków, - powiązać fakty literackie z istotnymi wydarzeniami historycznymi, - wskazać związki omawianych epok z wcześniejszymi, - opisać motywy i tematy literackie, odwołując się do omówionych utworów, - scharakteryzować wzorce osobowe i postawy bohaterów, odwołując się do omówionych utworów literackich, - rozpoznać najważniejsze środki stylistyczne w utworach literackich, - określić tematykę i problematykę omówionych utworów, - podejmować próby włączenia się do dyskusji. 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać związki literatury z historią, kulturą, sztuką i filozofią epoki, - scharakteryzować wizję świata i człowieka w poszczególnych epokach, odwołując się do omówionych utworów literackich, - scharakteryzować podstawowe prądy artystyczne i umysłowe oraz hasła programowe i idee poszczególnych epok, odwołując się do omówionych utworów literackich, - scharakteryzować koncepcję artysty i zadania sztuki w omawianych epokach, odwołując się do utworów literackich, - wskazać i opisać charakterystyczne cechy językowe i stylistyczne w tekstach literackich, - wskazać dominantę 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić głównych twórców kultury i ich dzieła w omawianych epokach, - wykazać się opanowaniem pamięciowym fragmentów tekstów literackich oraz swobodnie posługiwać się cytatami, - wyjaśnić literaturoznawcze sensy pojęć, - przedstawić ewolucję bohatera literackiego oraz wybranych gatunków literackich na podstawie omawianych utworów, - wyjaśnić funkcje motywów antycznych i symboli biblijnych w utworach literackich, - rozpoznać nawiązania do tradycji we współczesnym utworze literackim lub filmie, - formułować wnioski płynące z porównania kształtu artystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - prezentować swoje poglądy, umiejętnie posługiwać się wiedzą spoza programu szkolnego, świadcząca o dużej erudycji, - formułować wnioski dojrzałe, wnikliwe, - stawiać hipotezy badawcze, - polemizować, szukając wciąż nowych argumentów, - dokonać syntezy twórczości literackiej (epoki, autora, prądu).

<p>bohaterów literackich,</p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentować na lekcji zagadnienia wcześniej przygotowane w domu, - przekazywać efekty swej pracy na lekcjach w komunikatywny sposób. 		<p>kompozycyjną i myślową oraz dokonać analizy typowego dla epoki i autora utworu literackiego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - zająć i uzasadnić stanowisko w dyskusji, odwołując się do utworu, cytatu, kontekstu lub wiedzy o epoce, - formułować wnioski, uogólnienia i argumentację, prezentując swój punkt widzenia, - ocenić bohaterów literackich w kontekście epoki, zwracając uwagę na ich komplikacje psychiczne i uwikłania w problemy moralne oraz społeczne, - komponować w trakcie zajęć dłuższe wypowiedzi w sposób zwarty, logiczny i uporządkowany, - wypowiadać się płynnie, poprawnie pod względem stylistycznym i językowym. 	<p>tekstów,</p> <ul style="list-style-type: none"> - samodzielnie gromadzić, porządkować i wykorzystywać w wypowiedzi. materiał z różnych źródeł dot. lit., filmu i innych dziedzin sztuki, - porównać wzorce osobowe, kreacje bohaterów oraz wizję świata i człowieka w omawianych epokach, odwołując się do utworów lit., - dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego, posługując się biegle terminologią historyczno- i teoretycznoliteracką oraz rozpoznając przenośne znaczenia dzieła (metaforyczne, alegoryczne, paraboliczne), - dokonać samodzielnej analizy i interpretacji dzieła sztuki (w tym tekstu lit.) ze wskazaniem funkcji środków. specyficznych dla danej dziedziny sztuki, - wykazać się swobodą konwersacji, kulturą dyskusji i piękną polszczyzną, - odwoływać się do opinii autorytetów dla obrony własnego stanowiska, - dowodzić własnej racji w ocenie dzieł sztuki, 	
---	--	---	--	--

ZASADY OCENIANIA NOTATKI SYNTETYZUJĄCEJ

(zgodne z kryteriami określonymi przez CKE z dn. 30.08.2024r.)

Za notatkę syntetyzującą można uzyskać 4 punkty, w tym 3 punkty za treść i 1 punkt za poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną.

Treść

	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
		notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 3 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A, B i C określone dla 2 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów	notatka spełnia kryteria A i C określone dla 1 pkt, ALE nie została zachowana dozwolona liczba wyrazów
		ALBO	ALBO	ALBO
A. przedstawienie stanowiska każdego autora	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, na odpowiednim poziomie uogólnienia	notatka przedstawia – oparte na kluczowych dla tematu informacjach – stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście, ale poziom uogólnienia jest zaburzony	notatka przedstawia stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście ALBO notatka przedstawia niepełne stanowisko każdego autora względem zagadnienia określonego w temacie notatki, odtworzone na podstawie informacji zawartych w tekście	notatka nie spełnia żadnego z kryteriów określonego dla 1 pkt
B. zestawienie stanowisk obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	w notatce zestawiono stanowiska obu autorów; poprawnie wskazano np. punkty wspólne/rozbieżne albo różnorodność aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	stanowisk obu autorów nie zestawiono albo zestawiono je niepoprawnie; nie wskazano np. punktów wspólnych/rozbieżnych albo różnych aspektów zagadnienia określonego w temacie notatki ujętych w tekstach obu autorów	

C. spójność	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość	notatka stanowi logiczną i zorganizowaną całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	notatka stanowi całość ALBO w notatce występują usterki w spójności	
D. długość notatki	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	60–90 wyrazów	

Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna

1 pkt – poprawny zapis, dopuszczalne dwa błędy językowe/ortograficzne/interpunkcyjne

0 pkt – trzy i więcej błędów językowych/ortograficznych/interpunkcyjnych.

Uwaga.

1. Jeżeli w kryterium *Treść* przyznano 0 pkt, wówczas nie przyznaje się punktów w kryterium *Poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna*.
2. Oceniając notatkę syntetyzującą zdającego, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się (dysleksję lub dysortografię albo dysgrafię), egzaminator nie ocenia ani poprawności ortograficznej, ani interpunkcyjnej.

**ZASADY OCENIANIA WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ /
WYPRACOWANIA TYPU MATURALNEGO - POZIOM PODSTAWOWY**

(zgodne z kryteriami określonymi przez CKE z dn. 30.08.2024r.)

Ogólne zasady oceniania wypracowania

1. Zdający może zrealizować temat w wybranej przez siebie formie wypowiedzi, np.: rozprawka, szkic krytyczny, przemówienie, list otwarty, artykuł, esej, pod warunkiem że będzie to **wypowiedź argumentacyjna**.
2. Do pełnej realizacji polecenia wystarczy przywołanie **dwóch** argumentów.
3. Przywołanie utworu literackiego w formie streszczenia nie stanowi argumentu.
4. W wypracowaniu **nie jest wymagane** omawianie utworów literackich ani w porządku chronologicznym, ani w porządku przedstawionym w temacie, tj. lektura obowiązkowa, inny utwór literacki, konteksty. Zdający powinien zrealizować temat zgodnie z przyjętą przez siebie koncepcją.
5. Funkcjonalność wykorzystania w wypracowaniu utworu literackiego nie oznacza konieczności omówienia przez zdającego wszystkich elementów fabuły, sensów utworu istotnych (z punktu widzenia egzaminatora) ze względu na zagadnienie sformułowane w temacie. Zadaniem egzaminatora jest ocena stworzonej przez zdającego pracy pisemnej. Egzaminator nie może kierować się własnym wyobrażeniem, jak inaczej/lepiej można by taką pracę napisać. W ocenie należy uwzględnić to, co w pracy jest, a nie to, co – zdaniem egzaminatora – mogłoby/powinno w niej być.
6. Zdający musi w wypracowaniu wykorzystać dwa konteksty, ale nie musi odwoływać się do dwóch różnych typów kontekstów, np. jeden kontekst jest filozoficzny, drugi – historyczny; mogą być to dwa konteksty z tej samej kategorii.
7. Jeżeli wypowiedź zawiera mniej niż 300 wyrazów, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: *Spełnienie formalnych warunków polecenia oraz Kompetencje literackie i kulturowe*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
8. Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

Utwory literackie, w tym lektury

1. Za utwór literacki w wypracowaniu **nie uznaje się**: komiksu, powieści obrazkowej, mangi, scenariusza filmowego, gry komputerowej. Te teksty kultury

mogą zostać wykorzystane w wypracowaniu jako kontekst.

2. Ani jako utworów literackich, ani jako kontekstów nie traktuje się utworów literackich i tekstów piosenek obcojęzycznych, które nie zostały przetłumaczone na język polski.

3. Za lekturę obowiązkową uznaje się odwołanie przez zdającego do każdej księgi biblijnej. Biblia jest tworem literackim, którego znajomość nie obowiązuje w całości, dlatego żaden błąd rzeczowy w odniesieniu do Biblii nie jest błędem kardynalnym.

4. Zbiory mitów inne niż *Mitologia* Jana Parandowskiego nie są uznawane za lekturę obowiązkową – mogą stanowić np. kontekst.

Język, ortografia i interpunkcja

1. Wszystkie wyrazy napisane przez zdającego składają się na sumę wyrazów w wypracowaniu. Jeżeli zdający napisze rozdzielnie wyraz, który powinien napisać łącznie, to liczymy go jako dwa wyrazy. Liczbę wyrażoną cyframi traktujemy jako jeden wyraz.

2. Jeżeli zdający nadaje tytuły lub śródtytuły pracy lub jej poszczególnym częściom, to bierze się je pod uwagę przy ocenie pracy, np. przy ocenie spójności. Tytuły i śródtytuły wlicza się do ogólnej liczby wyrazów.

3. **Nie są błędami językowymi powtórzenia wyrazów pojawiających się w temacie**, np.: *człowiek, bunt, konsekwencje, relacje, kształtowanie*.

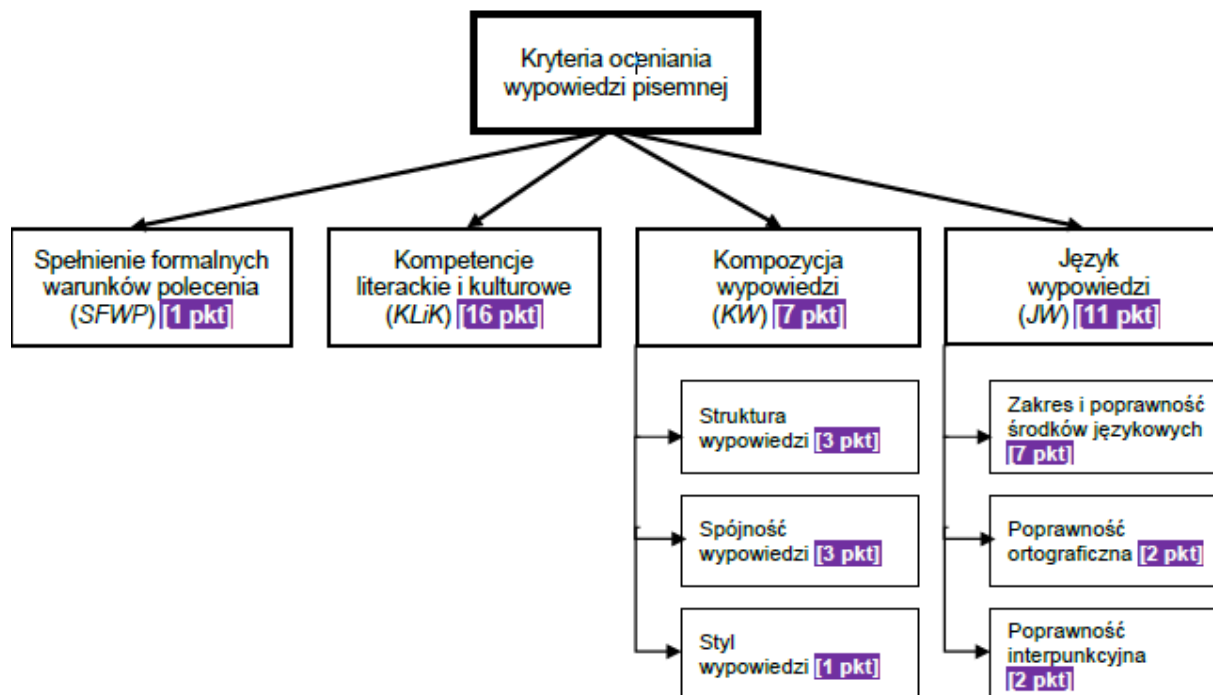
4. Poprawne są różne wersje pisowni następujących tytułów utworów literackich:

- „**Rozmowa** Mistrza Polikarpa ze Śmiercią” albo „**Rozmowa** mistrza Polikarpa ze Śmiercią”, albo „**Dialog** Mistrza Polikarpa ze Śmiercią”, albo „**Dialog** mistrza Polikarpa ze Śmiercią”
- „Inny świat” albo „Inny Świat”
- „Rok 1984” albo „1984”
- „Górą „Edek” ” albo „Górą Edek”.

Zdający musi jednak konsekwentnie stosować w wypracowaniu wybraną wersję zapisywania danego tytułu.

5. Jeżeli zdający nie stosuje w wypracowaniu cudzysłowu w zapisie tytułów utworów literackich, to pominięcie cudzysłowu traktuje się jako błąd interpunkcyjny. Jeżeli zdający w swojej pracy konsekwentnie stosuje błędną interpunkcję w zapisie tytułu tego samego utworu literackiego, to egzaminator policzy ten błąd tylko raz.

Szczegółowe zasady oceniania wypowiedzi argumentacyjnej / wypracowania typu maturalnego

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny				
Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
1. SFWP [1 pkt.] - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów	1. SFWP [1 pkt.] - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów	1. SFWP [1 pkt.] - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów	1. SFWP [1 pkt.] - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów	1. SFWP [1 pkt.] - praca spełnia wymogi formalne, jest na temat - praca zawiera min. 300 słów

<p>2. KLIK [4 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - praca zawiera powierzchowną argumentację opartą na uogólnieniach - argumentacja poparta przykładami – tylko jeden utwór wykorzystany <u>częściowo</u> funkcjonalnie - merytoryka pracy obniżona za błędy rzeczowe <p>3. Kompozycja [4 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawna organizacja treści (min. 3 akapity - wstęp, rozwinięcie, zakończenie) <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ występuje 6-8 zaburzeń spójności <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ brak wnioskowania ▪ styl stosowny w przeważającej części (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [5 pkt.]</p> <p>A. Zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ składnia i leksyka utrudniające realizację tematu ▪ 15-17 lub więcej bł. 	<p>2. KLIK [7 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - merytoryka pracy obniżona za błędy rzeczowe - jeden utwór wykorzystano <u>w pełni funkcjonalnie</u> a drugi <u>niefunkcjonalnie</u> - <u>co najmniej</u> jeden kontekst <u>wykorzystano w pełni</u> funkcjonalnie - powierzchowna argumentacja <p>3. Kompozycja [5 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ elementy treściowe wypowiedzi zorganizowane częściowo formalnie ▪ poprawna organizacja treści zarówno w skali ogólnej jak i zakresie akapitów <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ spójność wypowiedzi poprawna (występuje 3-5 zaburzeń spójności) <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzono wnioskowanie ▪ styl stosowny w przeważającej części (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [5 pkt.]</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wąski zakres środków 	<p>2. KLIK [8 pkt.]</p> <ul style="list-style-type: none"> - merytoryka pracy obniżona za błędy rzeczowe - dwa utwory wykorzystano częściowo funkcjonalnie - funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów - praca zawiera <u>fragmenty</u> erudycyjne <p>3. Kompozycja [7 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kompozycja funkcjonalna <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ w wypowiedzi spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań, jak również między zdaniami i akapitami (lub występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia spójności) <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ występuje wnioskowanie ▪ zdający posługuje się jednym wybranym stylem <p>4. Język [10 pkt.]</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi występuje zadowolająca składnia i leksyka ▪ zadowolający zakres środków językowych - składnia i leksyka stosowne do realizacji tematu 	<p>2. KLIK [15 pkt]</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwa utwory wykorzystano w pełni funkcjonalnie - zadowolająca argumentacja - co najmniej jeden kontekst wykorzystany funkcjonalnie <p>3. Kompozycja [7 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ układ i sposób przedstawienia treści pomagają w zrozumieniu wypowiedzi ▪ poprawna zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów ▪ max. 1 usterka <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ spójność jest zachowana zarówno wewnątrz zdań jak również pomiędzy akapitami ▪ występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia spójności <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ występuje wnioskowanie ▪ stosowny styl wypowiedzi (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [9 pkt.]</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi występuje szeroki zakres środków 	<p>2. KLIK [16 pkt]</p> <ul style="list-style-type: none"> - dwa utwory wykorzystano w pełni funkcjonalnie - bogata argumentacja - funkcjonalne wykorzystanie dwóch kontekstów - wypowiedź świadczy o erudycji zdającego - argumentacja rzeczowa, pogłębiona, poparta trafnymi przykładami i szeroka/wieloaspektowa, uwzględniająca konteksty, stanowiąca – jako całość – wnikliwą analizę problemu sformułowanego w poleceniu; - wypracowanie zawiera elementy refleksji/ głębszego namysłu nad problemem - swobodna realizacja tematu <p>3. Kompozycja [7 pkt.]</p> <p>A. struktura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ układ i sposób przedstawienia treści pomagają w zrozumieniu wypowiedzi ▪ poprawny zarówno w skali ogólnej, jak i w zakresie struktury akapitów ▪ max. 1 usterka <p>B. spójność</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi zostały użyte odpowiednie środki językowe (np. wskaźniki zespolenia tekstu) ▪ spójność jest zachowana
--	---	--	--	---

<p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 4 bł. (lub 8 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. Interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 9-16 bł. (lub 16-30 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) oraz 	<p>językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 11 bł. językowych <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 4 bł. (lub 8 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 9-16 bł. (lub 16-30 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ precyzyjne słownictwo ▪ max. 5 bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 bł. (lub nie więcej niż 4 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 8 bł. (lub nie więcej niż 15 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) 	<p>językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 11 bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 bł. (lub nie więcej niż 4 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 bł. (lub nie więcej niż 15 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zarówno wewnątrz zdań jak również pomiędzy akapitami ▪ występują w niej nie więcej niż 2 zaburzenia spójności <p>C. styl</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ występuje wnioskowanie ▪ stosowny styl wypowiedzi (ok. 2/3 pracy adekwatna do odmiany pisanej języka) <p>4. Język [11 pkt.] praca <u>jest bezbłędna</u> pod względem języka wypowiedzi LUB</p> <p>A. zakres i poprawność środków językowych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ w wypowiedzi występuje szeroki zakres środków językowych ▪ max. 5 bł. <p>B. ortografia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ max. 1 bł. (lub nie więcej niż 4 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) <p>C. interpunkcja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 8 bł. (lub nie więcej niż 15 w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się)
---	---	--	---	--

OCENA NIEDOSTATECZNA – PRACA NIE SPEŁNIA WYMOGÓW NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ ORAZ:

- jeżeli wypowiedź jest nieczytelna (w rozumieniu czytelności zapisu), egzaminator oceni ją na 0 pkt
- praca zawiera błąd kardynalny
- praca nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp)
- wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach
- żaden utwór nie został wykorzystany przynajmniej w części funkcjonalnie
- w pracy nie wykorzystano funkcjonalnie kontekstów
- praca nie spełnia wymogów formalnych (jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.)
- praca zawiera mniej niż 300 słów
- praca jest nie na temat
- styl nieadekwatny do tekstu argumentacyjnego oraz brak wnioskowania
- brak spójności wypowiedzi
- elementy treściowe wypowiedzi niezorganizowane; wypowiedź stanowi zbiór w znacznej mierze niezależnych elementów
- praca zawiera 26 lub więcej błędów językowych, 5 lub więcej błędów ortograficznych (albo 9 lub więcej bł. ortograficznych w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się) oraz 17 lub więcej interpunkcyjnych (albo 31 lub więcej bł. ortograficznych w przypadku uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się)
- wypowiedź została napisana niesamodzielnie np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia

WARUNKI I TRYB UZYSKANIA OCENY WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

(za § 79 Statutu Elitarnego Liceum Ogólnokształcącego im. Jana III Sobieskiego w Nowym Sączu)

1. Uczeń może starać się o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych w przypadku, gdy zgłosi w formie pisemnej Dyrektorowi liceum chęć uzyskania z danych zajęć edukacyjnych rocznej oceny klasyfikacyjnej wyższej niż przewidywana, wskazując tę ocenę.
2. Uczeń ubiegający się o wyższą ocenę z zajęć edukacyjnych niż przewidywana ocena roczna musi spełnić następujące warunki:
 - 1) uzyskał co najmniej 50% ocen bieżących takich, o jaką się ubiega (z prac pisemnych i odpowiedzi ustnych, a z wychowania fizycznego, plastyki, technologii informacyjnej – z wykonanych ćwiczeń);
 - 2) przystąpił do wszystkich sprawdzianów, kartkówek, prac pisemnych i uzyskał z nich ocenę pozytywną,
 - 3) doświadczył w br. szkolnym szczególnych sytuacji losowych (śmierć rodzica, wypadek, tragedia rodzinna, itp.),
 - 4) był obecny na 90% przeprowadzonych zajęć w ciągu roku oraz nie ma nieusprawiedliwionych nieobecności na danych zajęciach edukacyjnych.
3. Tryb postępowania:
 - 1) uczeń lub jego rodzic składa do nauczyciela przedmiotu, w terminie do 2 dni po otrzymaniu informacji o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej, pisemny wniosek wraz z uzasadnieniem i wskazaniem, o jaką ocenę się ubiega;
 - 2) nauczyciel w ciągu 1 dnia po otrzymaniu wniosku zobowiązany jest sprawdzić, czy uczeń spełnia powyższe warunki;
 - 3) w przypadku niespełnienia przez ucznia warunków nauczyciel pisemnie informuje, że nie ma podstaw do ustalenia wyższej oceny niż przewidywana (zapisuje decyzję na wniosku ucznia);
 - 4) w przypadku spełnienia przez ucznia w/w warunków nauczyciel:
 - a) przypomina uczniowi wymagania na ocenę, o jaką się on ubiega,
 - b) przygotowuje zestaw zadań zgodnie z wymaganiami edukacyjnymi,
 - c) uzgadnia termin przeprowadzenia sprawdzianu z uczniem i jego rodzicem (nie później niż w terminie 2 dni od dnia zgłoszenia zastrzeżeń),
 - d) przygotowuje sprawdzian obejmujący zakres materiału podstawy programowej danej klasy i ma formę pisemną, a w przypadku języka polskiego i języków obcych sprawdzian ma formę pisemną i ustną oraz musi się odbyć przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej,

- e) informuje, że w czasie trwania sprawdzianu w sali może być obecny rodzic lub inny nauczyciel danego przedmiotu w charakterze obserwatora,
- f) poprawia pracę w tym samym dniu, ogłasza wynik, informując ucznia czy uzyskał on ocenę o jaką się ubiegał, czy nie,
- g) ze sprawdzianu sporządza protokół, do którego dołącza prace pisemne, krótką informację na temat ustnych odpowiedzi ucznia/ wykonania przez ucznia zadań praktycznych;
- h) pełną dokumentację przechowuje do początku następnego roku szkolnego.

4. Sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia z informatyki, technologii informacyjnej i wychowania fizycznego ma przede wszystkim formę zadań praktycznych.

5. Uczeń uzyskuje z danych zajęć edukacyjnych roczną ocenę klasyfikacyjną wyższą niż przewidywana, jeżeli w wyniku sprawdzianu zaprezentował opanowanie wszystkich wiadomości i umiejętności odpowiadających wymaganiom edukacyjnym na daną ocenę, uwzględnionym na sprawdzianie przez nauczyciela.